samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven

Kwalificatiedossier mbo

Pedagogisch Werk
Code 23468

Kwalificaties

- Pedagogisch professional - BSO (Code 27188)
- Pedagogisch professional - Kinderopvang (Code 27189)
- Gespecialiseerd pedagogisch professional (Code 27190)
- Onderwijsassistent (Code 27191)

Versie

Gewijzigd 2027

Geldig vanaf

01-08-2027

Opleidingsdomein

Zorg en welzijn (Code 79140)

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, Welzijn, Sport
Op: 17-09-2026

Inhoudsopgave

Leeswijzer 5

Overzicht van het kwalificatiedossier 6

Basisdeel 8

1. Beroepsspecifieke onderdelen 8
B1-K1: Begeleiden bij de ontwikkeling 8
B1-K1-W1: Inventariseert ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften en wensen 10
B1-K1-W2: Zorgt voor een veilige en stimulerende pedagogische omgeving 10
B1-K1-W3: Volgt en monitort de ontwikkeling of het leren 11
B1-K2: Werken voor een pedagogische organisatie 12
B1-K2-W1: Werkt samen in het pedagogisch team 12
B1-K2-W2: Voert gesprekken over de ontwikkeling 13
B1-K2-W3: Evalueert de eigen werkzaamheden en ontwikkelt zichzelf als professional 13
2. Generieke onderdelen 15

Profieldeel 16

P1: Pedagogisch professional - BSO 16
P1-K1: Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de BSO 16
P1-K1-W1: Bereidt buitenschoolse activiteiten voor 17
P1-K1-W2: Voert het dagprogramma uit 18
P1-K1-W3: Voert buitenschoolse activiteiten uit 19
P1-K1-W4: Rondt buitenschoolse activiteiten af 19
P2: Pedagogisch professional - Kinderopvang 20
P2-K1: Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de kinderopvang 21
P2-K1-W1: Bereidt een activiteit voor 22
P2-K1-W2: Voert het dagprogramma uit 22
P2-K1-W3: Geeft persoonlijke verzorging 23
P2-K1-W4: Voert ontwikkelingsgerichte activiteit(en) uit 23
P2-K1-W5: Rondt activiteit(en) af 24
P3: Gespecialiseerd pedagogisch professional 25
P3-K1: Opvoeden en ontwikkelen van kinderen 26
P3-K1-W1: Ontwikkelt een activiteitenprogramma 28
P3-K1-W2: Voert het dagprogramma uit 28
P3-K1-W3: Geeft persoonlijke verzorging 29
P3-K1-W4: Voert (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten uit 29
P3-K1-W5: Voert ontwikkelingsgerichte activiteiten uit in de voor- en/of vroegschoolse educatie 30
P3-K1-W6: Rondt activiteiten- of dagprogramma af 31
P4: Onderwijsassistent 32
P4-K1: Voorbereiden en uitvoeren van leeractiviteiten 32
P4-K1-W1: Levert een bijdrage aan de ontwikkeling van leeractiviteit(en) 33
P4-K1-W2: Ondersteunt bij de organisatie en uitvoering van leeractiviteit(en) 34
P4-K1-W3: Begeleidt leerlingen of studenten met specifieke leervragen 34

P4-K1-W4: Rondt leeractiviteit(en) af 35

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo-opleiding.

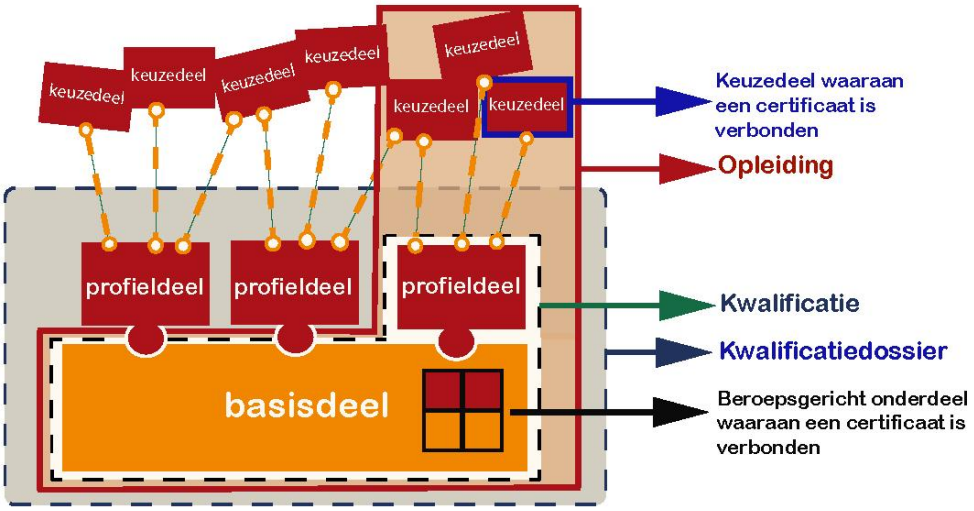
Opbouw dossier
Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-beroepen en bestaat uit:

1. Het **basisdeel** (B), dat gevormd wordt door:
a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier.
b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
Nederlandse taal;
rekenen;
loopbaan en burgerschap; en
voor zover het niveau 4 betreft: Engels.

2. Het **profieldeel** (P). Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

De beroepsopleiding in het mbo is gebaseerd op een kwalificatie en één of meer **keuzedelen** (D). Keuzedelen hebben tot doel om bovenop de kwalificatie een verdieping of verbreding te leveren bij de toerusting voor de arbeidsmarkt of een extra voorbereiding voor een vervolgopleiding. Alle beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl.

Het KD kan een of meer bijlagen 'eisen mbo-certificaat' bevatten. In deze bijlagen is vermeld welke beroepsgerichte onderdelen zijn geselecteerd voor het hieraan verbinden van een mbo-certificaat.

Taal en rekenen
De generieke kwalificatie-eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel.

Verantwoordingsinformatie
Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam profiel	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Beroepsvereisten	Typering van de kwalificatie	SBU
P1 Pedagogisch professional - BSO	3	Ja	vakopleiding	4800
P2 Pedagogisch professional - Kinderopvang	3	Ja	vakopleiding	4800
P3 Gespecialiseerd pedagogisch professional	4	Ja	middenkaderopleiding	4800
P4 Onderwijsassistent	4	Nee	middenkaderopleiding	4800

Basisdeel
De gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatiedossier zijn de volgende:

B1-K1	Begeleiden bij de ontwikkeling	B1-K1-W1	Inventariseert ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften en wensen
		B1-K1-W2	Zorgt voor een veilige en stimulerende pedagogische omgeving
		B1-K1-W3	Volgt en monitort de ontwikkeling of het leren

B1-K2	Werken voor een pedagogische organisatie	B1-K2-W1	Werkt samen in het pedagogisch team
		B1-K2-W2	Voert gesprekken over de ontwikkeling
		B1-K2-W3	Evalueert de eigen werkzaamheden en ontwikkelt zichzelf als professional

Profieldeel
De profielen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1	Pedagogisch professional - BSO		
P1-K1	Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de BSO	P1-K1-W1	Bereidt buitenschoolse activiteiten voor
		P1-K1-W2	Voert het dagprogramma uit
		P1-K1-W3	Voert buitenschoolse activiteiten uit
		P1-K1-W4	Rondt buitenschoolse activiteiten af

P2	Pedagogisch professional - Kinderopvang		
P2-K1	Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de kinderopvang	P2-K1-W1	Bereidt een activiteit voor
		P2-K1-W2	Voert het dagprogramma uit
		P2-K1-W3	Geeft persoonlijke verzorging
		P2-K1-W4	Voert ontwikkelingsgerichte activiteit(en) uit
		P2-K1-W5	Rondt activiteit(en) af

P3	Gespecialiseerd pedagogisch professional		
P3-K1	Opvoeden en ontwikkelen van kinderen	P3-K1-W1	Ontwikkelt een activiteitenprogramma
		P3-K1-W2	Voert het dagprogramma uit
		P3-K1-W3	Geeft persoonlijke verzorging
		P3-K1-W4	Voert (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten uit
		P3-K1-W5	Voert ontwikkelingsgerichte activiteiten uit in de voor- en/of vroegschoolse educatie
		P3-K1-W6	Rondt activiteiten- of dagprogramma af

P4	Onderwijsassistent		
P4-K1	Voorbereiden en uitvoeren van leeractiviteiten	P4-K1-W1	Levert een bijdrage aan de ontwikkeling van leeractiviteit(en)
		P4-K1-W2	Ondersteunt bij de organisatie en uitvoering van leeractiviteit(en)
		P4-K1-W3	Begeleidt leerlingen of studenten met specifieke leervragen
		P4-K1-W4	Rondt leeractiviteit(en) af

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

De pedagogisch professional kan werken in de kinderopvang (kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang) of peuteropvang, in een integraal kindcentrum en/of in het onderwijs (basisschool, brede school, tweetalig onderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo, internationale schakelklas (ISK)) waar die bijdraagt aan een doorlopende ontwikkellijn, of bij een organisatie die (opvoedings)ondersteuning of hulp biedt aan kinderen* met specifieke ondersteuningsvragen. De werkzaamheden kunnen afhankelijk van de specifieke werkplek verschillen. De pedagogisch professional werkt in het algemeen met een groep kinderen*, d.w.z. met tenminste twee kinderen. De pedagogisch professional werkt met kinderen met allemaal verschillende achtergronden en heeft daardoor te maken met een grote diversiteit aan culturen, (thuis)talen, leefstijlen en maatschappelijke posities.

*Waar in dit kwalificatiedossier 'kind' staat, kan ook worden gelezen: baby (0-jarige), leerling, student, jeugdige, of groep kinderen/jongeren.

Typerende beroepshouding

Voor een verantwoorde beroepsuitoefening moet de pedagogisch professional betrokken, geduldig, empathisch, assertief, representatief en integer zijn. De pedagogisch professional heeft een voorbeeldfunctie en is zich daarvan bewust. De pedagogisch professional heeft een open houding ten opzichte van culturele en talige diversiteit, handelt inclusief, biedt geborgenheid en veiligheid en gaat respectvol om met de doelgroep en/of naastbetrokkenen en/of collega's. Het kind staat centraal en elk individu heeft een eigen, uniek ontwikkelpad. De pedagogisch professional speelt creatief en flexibel in op de wensen en leer- en ontwikkelingsmogelijkheden van het kind en de gegeven situatie, altijd in lijn met de visie en het beleid van de werkorganisatie. De pedagogisch professional is initiatiefrijk, organisatorisch sterk, leergierig en zelfstandig, blijft zichzelf continu ontwikkelen en gaat verantwoordelijk om met de eigen beroepsvitaliteit.

Resultaat van de beroepengroep

Het kind is in een veilige (leer)omgeving begeleid in een zo optimaal mogelijke ontwikkeling, afgestemd op het individu.

B1-K1: Begeleiden bij de ontwikkeling

Complexiteit

De complexiteit van de werkzaamheden zit voornamelijk in de grote diversiteit aan kinderen waarmee gewerkt wordt, die verschillende achtergronden en individuele behoeftes hebben. Tegelijkertijd gelden er strikte richtlijnen en protocollen vanuit de organisatie en/of branche. Hier moet de beginnend beroepsbeoefenaar mee kunnen omgaan. De beginnend beroepsbeoefenaar moet aandacht geven aan elk kind en in kunnen spelen op diens ontwikkeling en tegelijkertijd aan de groep als geheel. Daarnaast moet die kunnen omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl, en kunnen inspelen op wisselende en onvoorspelbare omstandigheden die direct om een oplossing vragen. Om de werkzaamheden uit te voeren heeft de beginnend beroepsbeoefenaar (specialistische) pedagogische (en didactische) kennis en sociaal-communicatieve vaardigheden nodig. Het afbreukrisico is dat er een onveilig pedagogisch klimaat ontstaat met als mogelijk gevolg een verminderd welzijn en lagere leer- en ontwikkelprestaties.

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend: N.v.t.	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend: N.v.t.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met collega's in een team en voert de eigen werkzaamheden zelfstandig uit, maar altijd onder verantwoordelijkheid van een leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de eigen werkzaamheden, medeverantwoordelijk voor de samenwerking binnen het team en medeverantwoordelijk voor een veilige en stimulerende pedagogische omgeving.

B1-K1: Begeleiden bij de ontwikkeling

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend:	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend:
N.v.t.	N.v.t.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van (het belang van) meertaligheid
- heeft kennis van 21e-eeuwse vaardigheden
- heeft kennis van beweegmogelijkheden binnen (kinder)opvang en onderwijs
- heeft kennis van branche- en organisatiespecifieke protocollen, richtlijnen, kwaliteitskaders en standaarden
- heeft kennis van de cognitieve, motorische, sociale, emotionele, zintuiglijke, seksuele en creatieve ontwikkeling behorend bij de (ontwikkelings)leeftijd van 0 - 23 jaar
- heeft kennis van de eigen en andere culturen
- heeft kennis van de maatschappelijke waarde van sport en bewegen
- heeft kennis van de pedagogische visie en werkwijze van de organisatie
- heeft kennis van de SDG's (sustainable development goals) en duurzaamheidsprincipes in relatie tot het werk
- heeft kennis van de verschillende doelgroepen en de bijbehorende kenmerken
- heeft kennis van digitale veiligheid
- heeft kennis van gezondheidsverschillen
- heeft kennis van groepsprocessen en groepsdynamiek
- heeft kennis van het vierogenprincipe
- heeft kennis van ontwikkelingsgerichte activiteiten bij de verschillende ontwikkelingsgebieden
- heeft kennis van ontwikkelingspsychologie
- heeft kennis van pedagogiek
- heeft kennis van richtlijnen voor sociale veiligheid
- heeft kennis van taalontwikkeling en taalverwerving
- heeft kennis van veelvoorkomende (kinder)ziekten en besmettingsrisico's
- heeft kennis van veelvoorkomende andere ontwikkelingslijnen en bijbehorende specifieke behoeften (zoals beperking, leer- en gedragsproblematieken, neurodiversiteit, ontwikkelingsvoorsprong)
- heeft kennis van veelvoorkomende diëten en allergieën
- heeft kennis van veelvoorkomende vaktermen
- heeft kennis van verbale en non-verbale communicatie
- heeft kennis van verschillende partijen in de ketensamenwerking waaronder de GGD, consultatiebureau, Jeugdzorg, sociale wijkteams en het onderwijs
- heeft kennis van voeding, sport en bewegen in relatie tot een gezonde leefstijl
- heeft kennis van voor het werk relevante wet- en regelgeving waaronder de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang, besluit Voorschoolse Educatie, beroepskracht-kindratio, wet Passend Onderwijs, Meldcode Kindermishandeling, AVG, ARBO
- kan benoemen welke maatregelen nodig zijn om de gezondheid en veiligheid van kinderen en medewerkers te beschermen
- kan een afwijkende ontwikkeling herkennen en benoemen
- kan gangbare digitale informatie- en communicatiemiddelen, -toepassingen en (volg)systemen gebruiken
- kan informatie beoordelen op relevantie en betrouwbaarheid
- kan methodisch en systematisch handelen
- kan observeren en interpreteren
- kan pedagogische interactievaardigheden toepassen
- kan rapportagevaardigheden toepassen (schriftelijk en mondeling)
- kan signalen en risicofactoren van sociale en emotionele problematiek herkennen en benoemen
- kan signalen van laaggeletterdheid herkennen en benoemen

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend:	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend:
▪ alle kennisitems uit de basis, maar dan op niveau 'heeft brede en specialistische kennis van...'	▪ alle kennisitems uit de basis, maar dan op niveau 'heeft brede en specialistische kennis van...'

B1-K1-W1: Inventariseert ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften en wensen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar inventariseert de behoeften van het kind en/of de groep door beschikbare informatie te verzamelen en/of informatie te vragen aan collega's en/of ouders/verzorgers. De beginnend beroepsbeoefenaar vult dit aan met informatie die die verzamelt door het kind in verschillende situaties (waaronder onvoorspelbare situaties) te observeren. De beginnend beroepsbeoefenaar vraagt aan het kind wat die wil en leuk of moeilijk vindt. De beginnend beroepsbeoefenaar legt de bevindingen vast in het volgsysteem.

Resultaat

De individuele en groepswensen en -behoeften wat betreft ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften en wensen zijn geïnventariseerd en vastgelegd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- inventariseert en observeert methodisch en systematisch;
- betrekt adequaat de specifieke kenmerken van het kind bij de inventarisatie;
- volgt nauwkeurig de geldende protocollen en procedures;
- registreert alle informatie zorgvuldig en nauwkeurig;
- gaat discreet om met vertrouwelijke informatie.

De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Formuleren en rapporteren, Analyseren, Onderzoeken, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W2: Zorgt voor een veilige en stimulerende pedagogische omgeving

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een optimaal groepsklimaat door een positieve en enthousiaste houding te tonen, contact te maken en belangstelling te hebben voor en aandacht te geven aan elk individu en aan de groep als geheel. De beginnend beroepsbeoefenaar biedt emotionele ondersteuning, structuur en (dag)ritme en bespreekt afspraken over gedrag en omgang met elkaar. De beginnend beroepsbeoefenaar accepteert en stimuleert waar mogelijk translanguaging binnen de groep. De beginnend beroepsbeoefenaar stelt grenzen, handhaaft de orde, stimuleert gewenst gedrag en treedt op bij ongewenst gedrag.

Resultaat

Een veilige omgeving waarin iedereen prettig met elkaar omgaat en gestimuleerd wordt om zichzelf te ontwikkelen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- laat elk kind in de groep tot zijn recht komen;
- toont overwicht bij het handhaven van heldere afspraken en regels;
- blijft rustig en zelfverzekerd, ook in onzekere en onduidelijke situaties;
- geeft in het bijzijn van kinderen continu het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- is zich continu bewust van en staat open voor de talige en culturele diversiteit van de kinderen;
- is alert op (non)verbale signalen;
- onderneemt tijdig actie bij ongewenst gedrag;
- stemt communicatie en taalgebruik helder af op de doelgroep;
- handelt consequent in lijn met binnen de organisatie geldende afspraken en richtlijnen.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Ethisch en integer handelen, Relaties bouwen en netwerken

B1-K1-W3: Volgt en monitort de ontwikkeling of het leren
Omschrijving
De beginnend beroepsbeoefenaar observeert kinderen bij de ontwikkelingsgerichte activiteiten en verzamelt informatie over de ontwikkeling. De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt het volgsysteem en voert informatie over de ontwikkeling, het welzijn, het leren en/of zelfredzaamheid in. De beginnend beroepsbeoefenaar beoordeelt de voortgang en signaleert mogelijke afwijkingen in de ontwikkeling en/of het gedrag. De beginnend beroepsbeoefenaar legt de bevindingen vast en meldt eventuele bijzonderheden bij de leidinggevende.
Resultaat
De ontwikkeling en eventuele bijzonderheden zijn gemonitord en gemeld.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - observeert nauwkeurig en met respect; - gaat discreet om met vertrouwelijke informatie; - is alert op kansen en risico's voor de ontwikkeling en zelfredzaamheid; - trekt logische conclusies en onderbouwt deze helder; - legt de bevindingen begrijpelijk en volledig vast. De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Analyseren, Onderzoeken, Instructies en procedures opvolgen

B1-K2: Werken voor een pedagogische organisatie

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in een dynamische omgeving waarbij vaak taken tegelijk moeten worden uitgevoerd. Dit vraagt om het stellen van prioriteiten, het kunnen schakelen tussen verschillende taken (groep en individu) en het effectief omgaan met de onvoorspelbaarheid van het werk en de hoge werkdruk. De complexiteit zit in de dynamiek van het werk en de omgeving, en het afbreukrisico dat ontstaat bij onvoldoende of onjuiste afstemming, wat de continuïteit en kwaliteit van het werk negatief kan beïnvloeden. Om te kunnen samenwerken, gesprekken te voeren en zichzelf als professional te kunnen ontwikkelen, zijn kennis van de inrichting en organisatie van de pedagogische organisatie, aanpassingsvermogen en sociaal-communicatieve vaardigheden essentieel.

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend:	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend:
N.v.t.	N.v.t.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is als onderdeel van het team medeverantwoordelijk voor het teamresultaat. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en het op peil houden van de eigen deskundigheid.

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend:	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend:
N.v.t.	N.v.t.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:
- heeft kennis van branche- en organisatiespecifieke protocollen, richtlijnen, kwaliteitskaders en standaarden
- heeft kennis van de CAO, arbeidsvoorwaarden en beroepsvitaliteit
- heeft kennis van de pedagogische visie en werkwijze van de organisatie
- heeft kennis van een warme overdracht
- heeft kennis van het gebruik en de risico's van AI
- heeft kennis van kwaliteitszorg
- heeft kennis van relevante actuele ontwikkelingen in het vakgebied
- heeft kennis van richtlijnen voor sociale veiligheid
- kan de consequenties van het eigen pedagogisch handelen benoemen
- kan evaluatievaardigheden toepassen
- kan factoren van agressie herkennen en benoemen
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan prioriteiten stellen in de eigen werkzaamheden
- kan samenwerken met mensen met verschillende achtergronden
- kan verschillende communicatiestijlen toepassen
- kan verschillende gesprekstechnieken waaronder LSD (luisteren, samenvatten, doorvragen) en motiverende gesprekvoering toepassen
- kan verschillende perspectieven innemen
- kan voor zichzelf opkomen
- kan voorlichtingsvaardigheden toepassen

Voor Gespecialiseerd pedagogisch professional geldt aanvullend:	Voor Onderwijsassistent geldt aanvullend:
▪ alle kennisitems uit de basis, maar dan op niveau 'heeft brede en specialistische kennis van...'	▪ alle kennisitems uit de basis, maar dan op niveau 'heeft brede en specialistische kennis van...'

B1-K2-W1: Werkt samen in het pedagogisch team

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar stemt de werkzaamheden, werkwijze en taakverdeling af met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar neemt deel aan interprofessioneel teamoverleg over de ontwikkeling, begeleiding en ondersteuning van kinderen en bespreekt de gemaakte afspraken, doelen en voortgang. De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt desgevraagd collega's en draagt als dat nodig is werkzaamheden over, bijvoorbeeld

B1-K2-W1: Werkt samen in het pedagogisch team
bij werkdruk of het nog niet voldoende bekwaam voelen. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt relevante informatie over aan collega's en legt dit vast indien nodig.
Resultaat
De werkzaamheden zijn afgestemd en besproken met aandacht voor de beroepsvitaliteit. Relevante informatie is overgedragen en/of vastgelegd indien nodig.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - stemt consequent en tijdig af met collega's; - levert een actieve bijdrage aan het overleg; - is alert op signalen van overbelasting bij zichzelf en anderen; - formuleert duidelijke en haalbare doelen; - werkt constructief en professioneel samen. De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken, Vakdeskundigheid toepassen

B1-K2-W2: Voert gesprekken over de ontwikkeling
Omschrijving
De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt (periodiek) standaardzaken zoals de ontwikkeling, doelen en gemaakte afspraken met (het kind en/of) ouders/verzorgers. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt het welzijn, stelt en beantwoordt vragen, deelt inzichten, bespreekt de voortgang en de (ondersteunings)behoefte en geeft informatie en/of advies. De beginnend beroepsbeoefenaar stemt de verwachtingen af met het kind en/of ouders/verzorgers en legt gemaakte afspraken en informatie voor de overdracht vast.
Resultaat
De ontwikkeling is besproken, er is informatie/advies gegeven en gemaakte afspraken en informatie voor de overdracht zijn vastgelegd in het volgsysteem.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - bespreekt consequent en proactief de ontwikkeling; - stemt de communicatie helder af op het doel en de doelgroep; - luistert actief; - is begripvol; - gaat zorgvuldig en discreet om met vertrouwelijke informatie; - houdt continu rekening met de talige en culturele diversiteit van kinderen en hun ouders/verzorgers; - legt relevante informatie nauwkeurig vast. De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Ethisch en integer handelen, Presenteren, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Formuleren en rapporteren, Overtuigen en beïnvloeden

B1-K2-W3: Evalueert de eigen werkzaamheden en ontwikkelt zichzelf als professional
Omschrijving
De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt (periodiek) de uitgevoerde werkzaamheden en eventuele bijzonderheden met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt beroepsvitaliteit, sociale veiligheid, persoonlijke leerdoelen, het pedagogische klimaat en casuïstiek met collega's, om inzichten uit te wisselen en van en met elkaar te leren. De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt informatie over uitgevoerde werkzaamheden en feedback, bespreekt de feedback met collega's en geeft zelf ook feedback aan anderen. De beginnend beroepsbeoefenaar reflecteert op het eigen handelen en noemt verbeterpunten voor het eigen handelen. De

B1-K2-W3: Evalueert de eigen werkzaamheden en ontwikkelt zichzelf als professional
beginnend beroepsbeoefenaar maakt de eigen ontwikkeling inzichtelijk en maakt, als dat nodig is, afspraken over (een aanpassing van) de werkwijze of eventuele extra scholing.
Resultaat
De eigen werkzaamheden zijn samen met collega's geëvalueerd, hierbij zijn concrete verbeterpunten geformuleerd.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - kiest een passende methode om informatie en feedback op te halen; - staat open voor de visie van anderen; - stelt zich constructief, onderzoekend en leergierig op; - vormt een reëel beeld van en reflecteert nauwkeurig op het eigen handelen en voorbeeldgedrag; - is assertief en komt op voor de eigen belangen; - formuleert proactief realistische verbeterpunten. De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879 en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879 en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963 en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Engels (alleen voor niveau 4)

Het generieke examenonderdeel Engels maakt deel uit van elke kwalificatie op mbo-niveau 4 in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 2 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963 en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

P1 Pedagogisch professional - BSO

Mbo-niveau

3

Typering van het beroep

De pedagogisch professional BSO werkt bij een buitenschoolse opvang, zoals een reguliere BSO, een meertalige BSO of een BSO gericht op sport/bewegen, natuur, cultuur of creativiteit, een BSO voor specifieke doelgroepen, in een integraal kindcentrum (IKC) of brede school, of op externe locaties zoals bij een recreatievoorziening, sportvereniging, culturele instelling, of in de natuur.
De pedagogisch professional BSO heeft de rol van mentor voor een aantal kinderen* en ondersteunt de ontplooiing van het individu met diens talenten en behoeften, passend bij de ontwikkelingsleeftijd. De pedagogisch professional BSO stelt zich actief op en stimuleert doelgericht het leren en ontwikkelen van kinderen op allerlei ontwikkelingsdomeinen, zoals sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling (waaronder sport en bewegen), cognitieve ontwikkeling en gezonde leefstijl. Spelenderwijs, door de kinderen te laten ontdekken, te laten ervaren en te laten oefenen binnen een gevarieerd aanbod. Hierbij hoort ook het onderhouden van contacten met ouders/verzorgers en leerkrachten.
Typerend voor de pedagogisch professional BSO is dat deze voortdurend gebruik maakt van taal en pedagogische interactievaardigheden om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Resultaat van het handelen is dat er een veilige, vertrouwde omgeving voor opvoeding en ontwikkeling van kinderen is, waarbij er een balans tussen rust en structuur enerzijds en uitdaging, activiteiten en (vrij) spel anderzijds is.

* Met 'kind' wordt bedoeld: kinderen of jongeren in de (ontwikkelings)leeftijd van 4 tm 12 jaar.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting wettelijke beroepsvereisten

Taaleis BSO:
Een beroepskracht die werkzaam is als Nederlandssprekende beroepskracht beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat deze de Nederlandse taal voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken beheerst op ten minste niveau B1 van het Europees Referentiekader voor Talen, of op ten minste niveau 2F als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen..
Met een diploma van een in Nederland afgeronde opleiding op mbo-niveau 2, mbo-niveau-3 of mbo-niveau 4 is aan deze taaleis BSO voldaan.

Bron: artikel 9a, vierde lid, Regeling Wet kinderopvang:
https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2026-07-01#Hoofdstuk3

Bron wettelijke beroepsvereisten

SZW

P1-K1 Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de BSO

Complexiteit

De pedagogisch professional BSO werkt in een herkenbare maar wisselende omgeving, waar die uitvoerende taken heeft die volgens een standaard werkwijze worden uitgevoerd. De pedagogisch professional BSO biedt kinderen opvang en zorg gedurende de dag of delen van de dag en biedt een stimulerende en veilige omgeving voor de ontwikkeling. Het onderhouden van contacten met ouders/verzorgers en met leerkrachten is hier onderdeel van. De pedagogisch professional BSO maakt gebruik van kennis over opvoeden en ontwikkelen van kinderen in groepsverband en past daarbij begeleidingsvaardigheden toe, alsook vaardigheden om speel-, spel- en ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren bij kinderen. Hierbij werkt de pedagogisch professional BSO volgens standaardprocedures en protocollen van de organisatie. Daarbij moet de pedagogisch professional BSO om kunnen gaan met de grenzen van protocollen en procedures in de begeleiding van kinderen, bijvoorbeeld als het gaat om het respecteren van de eigenheid van het kind. De complexiteit van de werkzaamheden zit voornamelijk in de hectiek

P1-K1 Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de BSO

die het werken met kinderen met zich meebrengt en het tegelijkertijd werken volgens de richtlijnen en doelstellingen van de organisatie. Zo wordt verwacht dat de pedagogisch professional BSO tegelijkertijd aandacht besteed aan elk kind, de groep als geheel en kan omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl. Om de werkzaamheden uit te voeren heeft de pedagogisch professional BSO pedagogische kennis en sociaal-communicatieve vaardigheden nodig. Het afbreukrisico is dat er een onveilig pedagogisch klimaat ontstaat met als mogelijk gevolg een verminderd welzijn en lagere leer- en ontwikkelprestaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De pedagogisch professional BSO werkt samen in een team en stemt de taken met het team af. De pedagogisch professional BSO voert de eigen werkzaamheden zelfstandig uit, is verantwoordelijk voor de uitvoering en kwaliteit van de eigen werkzaamheden en medeverantwoordelijk voor de samenwerking binnen het team. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:
- heeft kennis van (het belang van) meertaligheid
- heeft kennis van (seksuele) diversiteit
- heeft kennis van activiteiten in de buitenschoolse opvang
- heeft kennis van de doelgroepen in de buitenschoolse opvang en bijbehorende kenmerken
- heeft kennis van de eigen en andere culturen
- heeft kennis van de geldende protocollen m.b.t. hygiëne
- heeft kennis van de kerndoelen voor het primair onderwijs
- heeft kennis van de ontwikkeling van het brein en de invloed hiervan op het gedrag
- heeft kennis van de ontwikkelingsgebieden en -fasen van 4 tot en met 12 jaar
- heeft kennis van de SDG's (sustainable development goals) en duurzaamheidsprincipes in relatie tot het werk
- heeft kennis van de verschillende soorten leerdoelen
- heeft kennis van de verschillende soorten opvang en onderwijs
- heeft kennis van de verschillende taken en verantwoordelijkheden in de organisatie
- heeft kennis van didactiek
- heeft kennis van doorlopende leerlijnen
- heeft kennis van het belang van (risicovol) spel voor de ontwikkeling
- heeft kennis van het curriculum
- heeft kennis van het Pedagogisch Kader
- heeft kennis van het vierogenprincipe
- heeft kennis van in de buitenschoolse opvang gangbare speel- spel, leer- en ontwikkelingsmaterialen
- heeft kennis van inclusief onderwijs
- heeft kennis van kennis- en streefniveaus
- heeft kennis van veelvoorkomende diëten en allergieën
- heeft kennis van veelvoorkomende vaktermen
- heeft kennis van voeding, sport en bewegen in relatie tot een gezonde leefstijl
- kan duurzaamheidsprincipes toepassen in relatie tot de werkzaamheden
- kan eerste hulp verlenen
- kan ergonomisch werken
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gangbare digitale informatie- en communicatiemiddelen, -toepassingen en (volg)systemen gebruiken
- kan improviseren
- kan motivatietechnieken toepassen
- kan pedagogische interactievaardigheden toepassen
- kan plannen en organiseren
- kan samenwerken met mensen met verschillende achtergronden
- kan uitgangspunten van kinderparticipatie toepassen
- kan verschillende begeleidingsstijlen toepassen

P1-K1-W1 Bereidt buitenschoolse activiteiten voor

Omschrijving

Op basis van de ontwikkelingsdoelen en –behoeftes en (indien mogelijk) input van de kinderen, maakt de pedagogisch professional BSO een voorstel voor een buitenschoolse activiteit, gericht op een of meer verschillende ontwikkelingsgebieden (creatief, motorisch, sociaal-cognitief, etc). De pedagogisch professional BSO bespreekt het

P1-K1-W1 Bereidt buitenschoolse activiteiten voor
voorstel met collega's en past het aan indien nodig. De pedagogisch professional BSO vertaalt het voorstel naar een planning met de benodigde tijd, mensen, materialen, middelen en eventuele kosten. De pedagogisch professional BSO stemt de taken af met collega's en andere betrokkenen. De pedagogisch professional BSO zorgt dat alle praktische zaken (bijvoorbeeld reserveringen, catering, vervoer, etc.) geregeld zijn en geeft informatie over de buitenschoolse activiteit aan de kinderen en hun ouders/verzorgers via bijvoorbeeld de nieuwsbrief of een gebruikte app.
Resultaat
De buitenschoolse activiteit is afgestemd op de ontwikkelingsdoelen en –behoeften, praktisch en organisatorisch voorbereid en uitvoerbaar.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - stimuleert kinderen effectief tot het leveren van input; - stimuleert de ontwikkeling en motoriek van het kind actief en doelgericht door het aanbieden van passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen; - denkt creatief en oplossingsgericht bij het ontwikkelen van activiteiten; - houdt continu rekening met de voorbeeldfunctie op het gebied van gezond gedrag; - werkt de activiteiten planmatig en gestructureerd uit; - communiceert tijdig en duidelijk over de activiteit. De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten

P1-K1-W2 Voert het dagprogramma uit
Omschrijving
De pedagogisch professional BSO voert terugkerende standaardonderdelen van de dagroutine uit zoals het ophalen en brengen, eten en drinken, spelen, rusten of een georganiseerde activiteit. De pedagogisch professional BSO zorgt voor een samenhangend en soepel verloop van de dag en begeleidt overgangen tussen de vaste momenten. De pedagogisch professional BSO haalt kinderen op van de locatie, bewaakt het dagritme, houdt de omgeving schoon en ondersteunt kinderen bij de dagelijkse verzorgings- en zelfredzaamheidsvaardigheden, zoals eten, drinken en hygiëne, passend bij de (ontwikkelings)leeftijd. De pedagogisch professional BSO stemt de uitvoering af met collega's en speelt in op de dagelijkse praktijk door de planning aan te passen bij veranderingen, signalen uit de groep of organisatorische omstandigheden. Als er bijzonderheden zijn, meldt de pedagogisch professional BSO dit bij collega's.
Resultaat
Het dagprogramma verloopt gestructureerd en eventuele bijzonderheden zijn gemeld.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - bewaakt zorgvuldig het dagritme en houdt overzicht over het verloop van de dag; - geeft oprechte aandacht aan de kinderen; - geeft in het bijzijn van kinderen consequent het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag; - voert de werkzaamheden efficiënt en planmatig uit en stemt tijdig af met collega's; - werkt strikt volgens geldende hygiëne- en veiligheidsvoorschriften; - speelt adequaat en flexibel in op veranderingen; - stimuleert actief de zelfredzaamheid van kinderen bij praktische handelingen. De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren

P1-K1-W3 Voert buitenschoolse activiteiten uit

Omschrijving

De pedagogisch professional BSO begeleidt en observeert het kind tijdens de buitenschoolse activiteit en bewaakt de kwaliteit en voortgang van de activiteit. De pedagogisch professional BSO geeft instructies en uitleg, enthousiasmeert iedereen om mee te doen, spreekt ze aan op onveilig of ongewenst gedrag, beloont gewenst gedrag, biedt hulp waar nodig, speelt in op de individuele (ondersteunings)behoeften en stimuleert translanguaging waar mogelijk. De pedagogisch professional BSO signaleert mogelijke verbeterpunten voor de uitvoering, eventuele problemen en risicovolle situaties en anticipeert hierop door actie te ondernemen.

Resultaat

De buitenschoolse activiteit is uitgevoerd volgens planning en richtlijnen op een manier die aansluit bij de doelgroep en die deelname, betrokkenheid en ontwikkeling stimuleert.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stimuleert de ontwikkeling van het kind actief en doelgericht;
- heeft voortdurend oog voor het groepsproces en de individuele behoefte van het kind;
- bewaakt zorgvuldig de sociale en fysieke veiligheid;
- stimuleert kinderen proactief om – zo nodig stapsgewijs en onder begeleiding – alternatieven uit te proberen;
- geeft in het bijzijn van kinderen continu het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging.

De onderliggende competenties zijn: Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Omgaan met verandering en aanpassen

P1-K1-W4 Rondt buitenschoolse activiteiten af

Omschrijving

De pedagogisch professional BSO maakt, als dat nodig is, gebruikte middelen en materialen schoon of ruimt deze op en zorgt dat de ruimte/locatie weer netjes is voor het volgend gebruik en stimuleert kinderen mee te helpen. De pedagogisch professional BSO scheidt en voert afval af of zorgt voor hergebruik en vult zo nodig spullen aan. De pedagogisch professional BSO registreert relevante informatie en eventuele bijzonderheden in het volgsysteem en draagt informatie over indien nodig.

Resultaat

De buitenschoolse activiteit is afgerond, relevante informatie is eventueel overgedragen of geregistreerd in het volgsysteem.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- gaat zorgvuldig en milieubewust om met materialen en middelen;
- handelt netjes en volgens geldende richtlijnen en procedures;
- geeft consequent het goede voorbeeld in positief, veilig en gezond gedrag;
- registreert relevante informatie nauwkeurig in het volgsysteem.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Instructies en procedures opvolgen

P2 Pedagogisch professional - Kinderopvang

Mbo-niveau

3

Typering van het beroep

De pedagogisch professional kinderopvang werkt binnen een organisatie waar diensten als kinderopvang, buitenschoolse opvang en/of peuteropvang worden aangeboden. Dit kan reguliere kinderopvang zijn, maar ook een brede school/IKC, meertalige opvang, of opvang gericht op sport en bewegen, natuur, cultuur of specifieke doelgroepen.
De pedagogisch professional kinderopvang heeft de rol van mentor voor een aantal kinderen* en ondersteunt de ontplooiing van het individu met diens talenten en behoeften, passend bij de ontwikkelingsleeftijd. De pedagogisch professional kinderopvang stelt zich actief op en stimuleert doelgericht het leren en ontwikkelen van kinderen op allerlei ontwikkelingsdomeinen, bewegen en een gezonde leefstijl. Dit vindt spelenderwijs plaats, door de kinderen te laten ontdekken, te laten ervaren en te laten oefenen binnen een gevarieerd aanbod. Hierbij vindt ook afstemming met de ouders/verzorgers plaats.

Typerend voor de pedagogisch professional kinderopvang is dat die voortdurend gebruik maakt van taal en pedagogische interactievaardigheden om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Resultaat van het handelen is dat er een veilige, vertrouwde omgeving voor opvoeding en ontwikkeling van kinderen is, waar persoonlijke verzorging onderdeel van uitmaakt, met een balans tussen rust en structuur enerzijds en uitdaging, activiteiten en (vrij) spel anderzijds.

* Met 'kind' wordt bedoeld: kinderen of jongeren in de (ontwikkelings)leeftijd van 0 tm 12 jaar.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting wettelijke beroepsvereisten

Voor de kwalificatie Pedagogisch professional kinderopvang gelden de volgende wettelijke beroepsvereisten:

Taaleis IKK
Een beroepskracht die werkzaam is als Nederlandssprekende beroepskracht beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat deze:
a. De Nederlandse taal voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken beheerst op ten minste niveau B2 van het Europees Referentiekader voor Talen, of op ten minste niveau 3F als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, en, voor zover het gaat op taalbeheersing op niveau B2 of niveau 3F:
1e de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken afzonderlijk zijn beoordeeld met ten minste het cijfer 5 en gemiddeld ten minste het cijfer 5,5 waarbij de deelvaardigheid luisteren afzonderlijk of gecombineerd met lezen is beoordeeld; of
2e op andere wijze blijkt dat de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken afzonderlijk positief zijn beoordeeld.
óf

b. Voldoet aan artikel 4, lid 3a, van het Besluit Basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Bron: artikel 7, derde lid, onderdelen a en b, Regeling Wet Kinderopvang:
https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2026-07-01#Hoofdstuk3

Werken met 0-jarigen (baby's)
Een beroepskracht voldoet aan deze eis als die beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat die de leerdoelen voor het werken met 0-jarigen beheerst conform bijlage V Eisen goedgekeurde scholingen voor werken met 0-jarigen, onderdeel van bijlage 13.1 Kwalificatie-eis pedagogisch professional uit de Cao Kinderopvang 2025-2026. De babyscholing kent een studiebelasting van ten minste twintig uur.

Bron:
- Artikel 7, eerste lid, Regeling Wet Kinderopvang: https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2026-07-01#Hoofdstuk3
- Bijlage V Eisen goedgekeurde scholingen voor werken met 0-jarigen, onderdeel van bijlage 13.1 Kwalificatie-eis pedagogisch professional uit de Cao Kinderopvang 2025-2026: https://www.kinderopvang-

P2 Pedagogisch professional - Kinderopvang

werkt.nl/sites/fcb_kinderopvang/files/2025-04/Bijlage-13-1-5-%20Cao-Kinderopvang-Eisen-goedegekeurde-scholingen-voor-werken-met-0-jarigen.pdf

Bron wettelijke beroepsvereisten

SZW

P2-K1 Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de kinderopvang

Complexiteit

De pedagogisch professional kinderopvang werkt in een herkenbare maar wisselende omgeving, waar die uitvoerende taken heeft die volgens een standaard werkwijze worden uitgevoerd. De pedagogisch professional kinderopvang biedt een stimulerende en veilige omgeving voor de ontwikkeling en geeft kinderen zorg gedurende de dag of delen van de dag. Het onderhouden van contacten met ouders/verzorgers is hier onderdeel van. De pedagogisch professional kinderopvang maakt gebruik van kennis over opvoeden en ontwikkelen van kinderen in groepsverband en past daarbij begeleidingsvaardigheden toe, alsook vaardigheden om speel-, spel- en ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren. Hierbij werkt de pedagogisch professional kinderopvang volgens standaardprocedures en protocollen van de organisatie. Daarbij moet de pedagogisch professional kinderopvang om kunnen gaan met de grenzen van protocollen en procedures in de begeleiding van kinderen, bijvoorbeeld als het gaat om het respecteren van de eigenheid van het kind. De complexiteit van de werkzaamheden zit voornamelijk in de hectiek die het werken met kinderen met zich meebrengt en het tegelijkertijd werken volgens de richtlijnen en doelstellingen van de organisatie. Zo wordt verwacht dat de pedagogisch professional kinderopvang tegelijkertijd aandacht besteed aan elk kind, de groep als geheel en kan omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl. Om de werkzaamheden uit te voeren heeft de pedagogisch professional kinderopvang pedagogische kennis en sociaal-communicatieve vaardigheden nodig. Het afbreukrisico is dat er een onveilig pedagogisch klimaat ontstaat met als mogelijk gevolg een verminderd welzijn en lagere leer- en ontwikkelprestaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De pedagogisch professional kinderopvang werkt samen in een team en stemt de taken met het team af. De pedagogisch professional kinderopvang voert de eigen werkzaamheden zelfstandig uit, is verantwoordelijk voor de uitvoering en kwaliteit van de eigen werkzaamheden en medeverantwoordelijk voor de samenwerking binnen het team. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:
- heeft kennis van (het belang van) meertaligheid
- heeft kennis van (seksuele) diversiteit
- heeft kennis van de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkeling
- heeft kennis van de doelgroepen in de kinderopvang en bijbehorende kenmerken
- heeft kennis van de fysieke ontwikkeling van 0-jarigen
- heeft kennis van de geldende protocollen m.b.t. hygiëne
- heeft kennis van de mijlpalen gerelateerd aan de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkelingsgebieden
- heeft kennis van de ontwikkeling van het babybrein en de invloed hiervan op het gedrag
- heeft kennis van de ontwikkelingsgebieden en -fasen van 0 tot en met 12 jaar
- heeft kennis van de verschillende soorten opvang
- heeft kennis van de verschillende taken en verantwoordelijkheden in de organisatie
- heeft kennis van het belang van (risicovol) spel voor de ontwikkeling
- heeft kennis van het Pedagogisch Kader
- heeft kennis van het vierogenprincipe
- heeft kennis van inclusieve kinderopvang
- heeft kennis van ontwikkelingsgerichte activiteiten in de kinderopvang
- heeft kennis van spel- en ontwikkelingsmaterialen die geschikt zijn voor 0-jarigen
- heeft kennis van veelvoorkomende diëten en allergieën
- heeft kennis van veelvoorkomende vaktermen
- heeft kennis van voeding, sport en bewegen in relatie tot een gezonde leefstijl
- kan (contact)initiatieven (verbale en non-verbale) van 0-jarigen herkennen
- kan duurzaamheidsprincipes toepassen in relatie tot de werkzaamheden
- kan eerste hulp verlenen

P2-K1 Voorbereiden en uitvoeren van activiteiten in de kinderopvang

- kan ergonomisch werken
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gangbare digitale informatie- en communicatiemiddelen, -toepassingen en (volg)systemen gebruiken
- kan improviseren
- kan motivatietechnieken toepassen
- kan pedagogische interactievaardigheden toepassen
- kan plannen en organiseren
- kan samenwerken met mensen met verschillende achtergronden
- kan spreken, luisteren en gesprekken voeren in het Nederlands op taalniveau 3F
- kan uitgangspunten van kinderparticipatie toepassen

P2-K1-W1 Bereidt een activiteit voor

Omschrijving

Op basis van de ontwikkelingsdoelen en –behoeftes en (indien mogelijk) input van de kinderen, maakt de pedagogisch professional kinderopvang een voorstel voor een activiteit, gericht op een of meer verschillende ontwikkelingsgebieden (creatief, motorisch, sociaal-cognitief, etc). De pedagogisch professional kinderopvang bespreekt het voorstel met collega's en past het aan indien nodig. De pedagogisch professional kinderopvang vertaalt het voorstel naar een planning met de benodigde tijd, mensen, materialen, middelen en eventuele kosten. De pedagogisch professional kinderopvang stemt de taken af met collega's en andere betrokkenen. De pedagogisch professional kinderopvang zorgt dat alle praktische zaken (bijvoorbeeld reserveringen, catering, vervoer, etc.) geregeld zijn en geeft informatie over de activiteit aan de kinderen en hun ouders/verzorgers via bijvoorbeeld de nieuwsbrief of een gebruikte app.

Resultaat

De activiteit is afgestemd op de ontwikkelingsdoelen en –behoeften, praktisch en organisatorisch voorbereid en uitvoerbaar.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stimuleert kinderen effectief tot het leveren van input;
- stimuleert de ontwikkeling van het kind actief en doelgericht door het aanbieden van passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen;
- denkt creatief en oplossingsgericht bij het ontwikkelen van activiteiten;
- geeft in het bijzijn van kinderen continu het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- werkt de activiteiten planmatig en gestructureerd uit;
- communiceert tijdig en duidelijk over de activiteit.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten

P2-K1-W2 Voert het dagprogramma uit

Omschrijving

De pedagogisch professional kinderopvang voert terugkerende standaardonderdelen van de dagroutine uit zoals het ophalen en brengen, eten en drinken, spelen, rusten of een georganiseerde activiteit. De pedagogisch professional kinderopvang zorgt voor een samenhangend en soepel verloop van de dag, begeleidt overgangen tussen de vaste momenten en bewaakt het slaap-waakritme. De pedagogisch professional kinderopvang voert praktische werkzaamheden uit, zoals het verzorgen van eet- en drinkmomenten, het schoonhouden van de omgeving en het gereedmaken van ruimtes en materialen. De pedagogisch professional kinderopvang stemt de uitvoering af met collega's en speelt in op de dagelijkse praktijk door de planning aan te passen bij veranderingen, signalen uit de groep of organisatorische omstandigheden. De pedagogisch professional kinderopvang beantwoordt eventuele vragen van ouders/verzorgers over de ontwikkeling en het welbevinden. Als er bijzonderheden zijn, meldt de pedagogisch professional kinderopvang dit bij collega's.

Resultaat

Het dagprogramma verloopt gestructureerd en eventuele bijzonderheden zijn gemeld.

P2-K1-W2 Voert het dagprogramma uit

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bewaakt zorgvuldig het dagritme en houdt overzicht over het verloop van de dag;
- geeft oprechte aandacht aan de kinderen;
- geeft in het bijzijn van kinderen continu het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- voert de werkzaamheden efficiënt en planmatig uit en stemt tijdig af met collega's;
- werkt strikt volgens geldende hygiëne- en veiligheidsvoorschriften;
- speelt adequaat en flexibel in op veranderingen;
- communiceert begrijpelijk met ouders/verzorgers.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Materialen en middelen inzetten, Plannen en organiseren, Omgaan met verandering en aanpassen, Met druk en tegenslag omgaan

P2-K1-W3 Geeft persoonlijke verzorging

Omschrijving

De pedagogisch professional kinderopvang signaleert wanneer een kind of baby (hulp bij de) lichamelijke verzorging en/of hygiëne nodig heeft. De pedagogisch professional kinderopvang stemt de verzorging af op de individuele leeftijd, ontwikkeling en behoefte en houdt rekening met de eigenheid en/of inbreng van het kind of de baby. De pedagogisch professional kinderopvang legt uit wat die doet of gaat doen. De pedagogisch professional kinderopvang stimuleert de zelfredzaamheid en gezond gedrag door uitleg of aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne te geven, voor te doen en (zo mogelijk) te laten oefenen. Als er bijzonderheden zijn, meldt de pedagogisch professional kinderopvang dit bij collega's.

Resultaat

Het kind of de baby heeft passende persoonlijke verzorging gekregen. Eventuele bijzonderheden zijn gemeld.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft tijdig de benodigde verzorging;
- geeft oprechte aandacht aan het kind of de baby;
- reageert adequaat op (non-)verbale signalen;
- werkt hygiënisch;
- geeft consequent het goede voorbeeld;
- werkt ergonomisch en past geschikte tiltechnieken toe;
- gaat respectvol en discreet om met lichaamscontact tijdens de persoonlijke verzorging;
- communiceert proactief en begrijpelijk met het kind of de baby;
- meldt eventuele bijzonderheden tijdig bij collega's.

De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen

P2-K1-W4 Voert ontwikkelingsgerichte activiteit(en) uit

Omschrijving

De pedagogisch professional kinderopvang begeleidt kinderen of baby's bij (onderdelen van) activiteiten. De pedagogisch professional kinderopvang legt de activiteit of het spel uit, begeleidt het proces en stimuleert deelname en onderlinge interactie.
De pedagogisch professional kinderopvang creëert, signaleert en benut kansen om de activiteit af te stemmen op de behoefte en mogelijkheden. De pedagogisch professional kinderopvang biedt elk individu de ruimte om zich te ontwikkelen en stimuleert de zelfredzaamheid door te helpen bij het oefenen van vaardigheden.

Resultaat

De activiteit(en) is uitgevoerd en de ontwikkeling en onderlinge interactie zijn gestimuleerd.

P2-K1-W4 Voert ontwikkelingsgerichte activiteit(en) uit

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- is enthousiast en geeft consequent het goede voorbeeld in veilig en gezond gedrag;
- legt de activiteit duidelijk en begrijpelijk uit;
- maakt bewust contact;
- biedt passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen aan;
- stimuleert proactief de deelname, zelfredzaamheid en onderlinge interacties;
- speelt creatief in op spontane leermomenten en benut effectief kansen voor individuele ontwikkeling;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging;
- past de activiteit adequaat en flexibel aan wanneer de situatie daarom vraagt.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Aansturen, Begeleiden, Ethisch en integer handelen, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Omgaan met verandering en aanpassen

P2-K1-W5 Rondt activiteit(en) af

Omschrijving

De pedagogisch professional kinderopvang maakt, als dat nodig is, gebruikte middelen en materialen schoon of ruimt deze op en vult deze eventueel weer aan en zorgt dat de ruimte/locatie weer netjes is voor het volgend gebruik. Indien nodig zijn voorraden aangevuld en wordt afval gescheiden en/of afgevoerd. De pedagogisch professional kinderopvang draagt relevante informatie over aan collega's en/of legt het vast in het volgsysteem.

Resultaat

Het (dag)programma is afgerond en relevante informatie is overgedragen of geregistreerd in het volgsysteem.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- gaat zorgvuldig en milieubewust om met materialen en middelen;
- geeft consequent het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- draagt tijdig informatie over indien nodig;
- handelt netjes en volgens geldende richtlijnen en procedures;
- registreert relevante informatie nauwkeurig in het volgsysteem.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

P3 Gespecialiseerd pedagogisch professional

Mbo-niveau

4

Typering van het beroep

De gespecialiseerd pedagogisch professional werkt binnen een (integraal) kindercentrum waar diensten als kinderopvang, buitenschoolse opvang, voorschoolse educatie en/of peuteropvang worden aangeboden. Dit kan reguliere kinderopvang zijn, maar ook een brede school/IKC, meertalige opvang, opvang gericht op sport en bewegen, natuur, cultuur of op specifieke doelgroepen. Daarnaast kan de gespecialiseerd pedagogisch professional werkzaam zijn in organisaties die (opvoedings)ondersteuning of hulp bieden aan kinderen* met specifieke ondersteuningsvragen, bijvoorbeeld op grond van ontwikkelingsachterstand, al dan niet als gevolg van een zintuigelijke, lichamelijke of verstandelijke beperking dan wel vanwege de leef- of opvoedingssituatie.
De gespecialiseerd pedagogisch professional biedt in groepsverband een stimulerende omgeving voor de ontwikkeling van elk kind. De gespecialiseerd pedagogisch professional creëert een veilige, vertrouwde omgeving waarbinnen die zorgt voor balans tussen rust en structuur enerzijds en uitdaging, activiteiten en (vrij) spel anderzijds. Hierbij vindt ook afstemming met de ouders/verzorgers plaats.

Typerend voor de gespecialiseerd pedagogisch professional is dat die voortdurend gebruik maakt van taal en pedagogische interactievaardigheden om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren. De gespecialiseerd pedagogisch professional heeft de rol van mentor voor een aantal kinderen en ondersteunt de ontplooiing van het individu met diens talenten en behoeften, passend bij de ontwikkelingsleeftijd. De gespecialiseerd pedagogisch professional stelt zich actief op en stimuleert doelgericht het leren en ontwikkelen van kinderen op allerlei ontwikkelingsdomeinen, bewegen en een gezonde leefstijl. Spelenderwijs, door de kinderen te laten ontdekken, te laten ervaren en te laten oefenen binnen een gevarieerd aanbod.

* Met 'kind' wordt bedoeld: kinderen of jongeren in de (ontwikkelings)leeftijd vanaf 0 jaar.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting wettelijke beroepsvereisten

Voor de kwalificatie Gespecialiseerd pedagogisch professional gelden de volgende wettelijke beroepsvereisten:

Taaleis IKK
Een beroepskracht die werkzaam is als Nederlandssprekende beroepskracht beschikt voer een bewijsstuk waaruit blijkt dat deze:
a. De Nederlandse taal voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken beheerst op ten minste niveau B2 van het Europees Referentiekader voor Talen, of op ten minste niveau 3F als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, en , voor zover het gaat op taalbeheersing op niveau B2 of niveau 3F:
1) de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken afzonderlijk zijn beoordeeld met ten minste het cijfer 5 en gemiddeld ten minste het cijfer 5,5 waarbij de deelvaardigheid luisteren afzonderlijk of gecombineerd met lezen is beoordeeld; of
2) op andere wijze blijkt dat de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken afzonderlijk positief zijn beoordeeld.

óf

b. Voldoet aan artikel 4, lid 3a, van het Besluit Basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Bron: artikel 7, derde lid, onderdelen a en b, Regeling Wet Kinderopvang:
https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2026-07-01#Hoofdstuk3

Werken met 0-jarigen (baby's)
Een beroepskracht voldoet aan deze eis als die beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat die de leerdoelen voor het werken met 0-jarigen beheerst conform bijlage V Eisen goedgekeurde scholingen voor werken met 0-jarigen, onderdeel van bijlage 13.1 Kwalificatie-eis pedagogisch professional uit de Cao Kinderopvang 2025-2026. De babyscholing kent een studiebelasting van ten minste twintig uur.

Bron:

P3 Gespecialiseerd pedagogisch professional

▪ artikel 7, eerste lid, Regeling Wet Kinderopvang: https://wetten.overheid.nl/BWBR0017252/2026-07-01#Hoofdstuk3;
▪ Bijlage V Eisen goedgekeurde scholingen voor werken met 0-jarigen, onderdeel van bijlage 13.1 Kwalificatie-eis pedagogisch professional uit de Cao Kinderopvang 2025-2026: https://www.kinderopvang-werkt.nl/sites/fcb_kinderopvang/files/2025-04/Bijlage-13-1-5-%20Cao-Kinderopvang-Eisen-goedegekeurde-scholingen-voor-werken-met-0-jarigen.pdf

Werken in de voorschoolse educatie:
a. De beroepsopleiding bevat de kennis en vaardigheden gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen zoals bedoeld in artikel 4, lid 2 en lid 3 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.
b. De beroepskracht die werkzaam is in de voorschoolse educatie moet beschikken over een bewijs te voldoen aan de beheersing van de Nederlandse taal voor de onderdelen Mondelinge Taalvaardigheid en Lezen op ten minste niveau 3F, als bedoeld in artikel 4, lid 3a van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Bron: artikel 4, Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie:
https://wetten.overheid.nl/BWBR0027961/2022-01-01

Taaleis VE
De taaleis bedoeld in artikel 4 lid 3a geldt niet als diploma-eis voor de kwalificatie Gespecialiseerd Pedagogisch Professional. Wanneer de student heeft voldaan aan deze taaleis, dan wordt dit op het diploma vermeld. Alleen als is voldaan aan de taaleis voor voorschoolse educatie kan de beginnend beroepsbeoefenaar in de voorschoolse educatie werken. Een beginnend beroepsbeoefenaar die niet aan deze taaleis VE voldoet, kan wel in de kinderopvang werken, mits is voldaan aan de eerder beschreven taaleis IKK.

Bron wettelijke beroepsvereisten

SZW
OCW

P3-K1 Opvoeden en ontwikkelen van kinderen

Complexiteit

De gespecialiseerd pedagogisch professional werkt in een wisselende omgeving, waar die uitvoerende taken heeft. De gespecialiseerd pedagogisch professional biedt een stimulerende en veilige omgeving voor de ontwikkeling en geeft kinderen zorg gedurende de dag of delen van de dag. Het afstemmen met ouders/verzorgers is hier onderdeel van. De gespecialiseerd pedagogisch professional maakt gebruik van brede en specialistische kennis over opvoeden en ontwikkelen van kinderen in groepsverband om (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteitenprogramma's te ontwikkelen en past begeleidingsvaardigheden toe, alsook vaardigheden om speel-, spel- en activiteitenprogramma's uit te voeren en maatwerk te bieden. Hierbij werkt de gespecialiseerd pedagogisch professional volgens standaardprocedures en protocollen van de organisatie. Daarbij moet de gespecialiseerd pedagogisch professional om kunnen gaan met de grenzen van protocollen en procedures in de begeleiding van kinderen, bijvoorbeeld als het gaat om het respecteren van de eigenheid van het kind. De complexiteit van de werkzaamheden zit erin dat de gespecialiseerd pedagogisch professional tegelijkertijd aandacht besteedt aan elk kind, de groep als geheel en kan omgaan met verschillen in culturele waarden, normen en leefstijl. Om de werkzaamheden uit te voeren heeft de gespecialiseerd pedagogisch professional specialistische pedagogische kennis en sociaal-communicatieve vaardigheden nodig. Het afbreukrisico is dat er een onveilig pedagogisch klimaat ontstaat met als mogelijk gevolg een verminderd welzijn en lagere leer- en ontwikkelprestaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De gespecialiseerd pedagogisch professional werkt samen in een team, maar voert de eigen werkzaamheden zelfstandig uit. De gespecialiseerd pedagogisch professional is verantwoordelijk voor de uitvoering en kwaliteit van de eigen werkzaamheden en medeverantwoordelijk voor het teamresultaat, de continuïteit van de dienstverlening en de afstemming met ouders/verzorgers. De gespecialiseerd pedagogisch professional legt verantwoording af aan de leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

P3-K1 Opvoeden en ontwikkelen van kinderen

- heeft brede en specialistische kennis van (seksuele) diversiteit
- heeft brede en specialistische kennis van de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkeling
- heeft brede en specialistische kennis van de doelgroepen in de kinderopvang en bijbehorende kenmerken
- heeft brede en specialistische kennis van de fysieke ontwikkeling van 0-jarigen
- heeft brede en specialistische kennis van de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie
- heeft brede en specialistische kennis van de mijlpalen gerelateerd aan de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkelingsgebieden
- heeft brede en specialistische kennis van de ontwikkeling van het babybrein en de invloed hiervan op het gedrag
- heeft brede en specialistische kennis van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling
- heeft brede en specialistische kennis van de ontwikkeling van peuters
- heeft brede en specialistische kennis van de ontwikkelingsgebieden en -fasen vanaf 0 jaar
- heeft brede en specialistische kennis van de pedagogische driehoek
- heeft brede en specialistische kennis van de verschillende soorten opvang
- heeft brede en specialistische kennis van de verschillende taken en verantwoordelijkheden in de organisatie
- heeft brede en specialistische kennis van doorlopende leerlijnen
- heeft brede en specialistische kennis van groepsprocessen en groepsdynamiek
- heeft brede en specialistische kennis van het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie
- heeft brede en specialistische kennis van het belang van (risicovol) spel voor de ontwikkeling
- heeft brede en specialistische kennis van het doel van voor- en vroegschoolse educatie
- heeft brede en specialistische kennis van het Pedagogisch Kader
- heeft brede en specialistische kennis van het vierogenprincipe
- heeft brede en specialistische kennis van inclusieve kinderopvang
- heeft brede en specialistische kennis van ontwikkelingsgerichte activiteiten(programma's) in de kinderopvang
- heeft brede en specialistische kennis van spel- en ontwikkelingsmaterialen die geschikt zijn voor 0-jarigen
- heeft brede en specialistische kennis van taalontwikkeling, taalstimulering, meertaligheid en taalverwerving
- heeft brede en specialistische kennis van veelvoorkomende andere ontwikkelingslijnen en bijbehorende specifieke behoeften (zoals beperking, leer- en gedragsproblematieken, neurodiversiteit, ontwikkelingsvoorsprong)
- heeft brede en specialistische kennis van veelvoorkomende diëten en allergieën
- heeft brede en specialistische kennis van veelvoorkomende vaktermen
- heeft brede en specialistische kennis van voeding, sport en bewegen in relatie tot een gezonde leefstijl
- heeft kennis van de geldende protocollen m.b.t. hygiëne
- kan (contact)initiatieven (verbale en non-verbale) van 0-jarigen herkennen
- kan complexe begeleiding bieden
- kan contextgericht pedagogisch handelen
- kan duurzaamheidsprincipes toepassen in relatie tot de werkzaamheden
- kan eerste hulp verlenen
- kan ergonomisch werken
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gangbare digitale informatie- en communicatiemiddelen, -toepassingen en (volg)systemen gebruiken
- kan het verschil tussen voor- en vroegschoolse educatie benoemen
- kan improviseren
- kan interactief voorlezen
- kan meertaligheidsstrategieën toepassen
- kan motivatietechnieken toepassen
- kan pedagogische interactievaardigheden toepassen
- kan plannen en organiseren
- kan samenwerken met mensen met verschillende achtergronden
- kan uitgangspunten van kinderparticipatie toepassen
- kan werken met doelgroepen met meervoudige uitdagingen
- kan werken met programma’s voor voorschoolse educatie
- kan werken op basis van een plan

P3-K1-W1 Ontwikkelt een activiteitenprogramma

Omschrijving

Op basis van de ontwikkelingsdoelen bereidt de gespecialiseerd pedagogisch professional een activiteitenprogramma voor met een goede opbouw en houdt daarbij rekening met het ontwikkelingsniveau, gewoontes, wensen, problematiek, interesses en talenten van de kinderen/(doel)groep. De gespecialiseerd pedagogisch professional neemt hierin de specifieke wensen, interesses, mogelijkheden en (ondersteunings)behoeften van elk individu mee, en werkt dit concreet uit in een tijdsplanning, een overzicht van wat er wanneer van wie wordt verwacht en welke eventuele benodigdheden en bijzonderheden er zijn. Het activiteitenprogramma kan gericht zijn op beweging, creativiteit, natuur of cultuur. Een activiteitenprogramma kan bestaan uit verschillende onderdelen zoals eten & drinken, (buiten)spelactiviteiten, rust of slapen. Op de (buiten)spel activiteiten hebben de kinderen invloed door ze te stimuleren mee te denken of te laten kiezen. De gespecialiseerd pedagogisch professional stimuleert, creëert en benut kansen voor ontwikkeling door (nieuwe) activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen aan te bieden. De gespecialiseerd pedagogisch professional signaleert spontane kansen om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en grijpt deze aan en sluit aan bij de ontwikkelfase van het kind. De gespecialiseerd pedagogisch professional bespreekt het programma met collega's en past het aan als dat nodig is.

Resultaat

Een activiteitenprogramma dat aansluit bij de specifieke ontwikkeling(sbehoeften) en dat uitvoerbaar is binnen de organisatie.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- stimuleert kinderen actief tot het leveren van input voor het activiteitenprogramma;
- stemt de activiteiten continu af op de specifieke wensen en ontwikkelingsbehoeften van het individu en de groep als geheel;
- denkt creatief en oplossingsgericht bij het ontwikkelen van aanbod;
- stimuleert de ontwikkeling van het kind actief en doelgericht door het aanbieden van passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen;
- toont betrokkenheid bij het kind en de ouders/verzorgers;
- geeft in het bijzijn van kinderen consequent het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Samenwerken en overleggen, Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren, Materialen en middelen inzetten

P3-K1-W2 Voert het dagprogramma uit

Omschrijving

De gespecialiseerd pedagogisch professional voert terugkerende standaardonderdelen van de dagroutine uit zoals het ophalen en brengen, eten en drinken, spelen, rusten of een georganiseerde activiteit. De gespecialiseerd pedagogisch professional zorgt voor een samenhangend en soepel verloop van de dag, begeleidt overgangen tussen de vaste momenten en bewaakt het slaap-waakritme. De gespecialiseerd pedagogisch professional voert praktische werkzaamheden uit, zoals het verzorgen van eet- en drinkmomenten, het schoonhouden van de omgeving en het gereedmaken van ruimtes en materialen. De gespecialiseerd pedagogisch professional stemt de uitvoering af met collega's en speelt in op de dagelijkse praktijk door de planning aan te passen bij veranderingen of onvoorziene situaties, signalen uit de groep of organisatorische omstandigheden. De gespecialiseerd pedagogisch professional informeert ouders/verzorgers over de ontwikkeling en het welbevinden en beantwoordt eventuele vragen. Als er bijzonderheden zijn, meldt de gespecialiseerd pedagogisch professional dit bij collega's.

Resultaat

Het dagprogramma verloopt gestructureerd en eventuele bijzonderheden zijn gemeld.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bewaakt zorgvuldig het dagritme en houdt overzicht over het verloop van de dag;
- geeft oprechte aandacht aan de kinderen;

P3-K1-W2 Voert het dagprogramma uit

- geeft consequent het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- voert de werkzaamheden efficiënt en planmatig uit en stemt tijdig af met collega's;
- werkt strikt volgens geldende hygiëne- en veiligheidsvoorschriften;
- speelt adequaat en flexibel in op veranderingen of onvoorziene situaties;
- communiceert begrijpelijk met ouders/verzorgers.

De onderliggende competenties zijn: Beslissen en activiteiten initiëren, Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Met druk en tegenslag omgaan

P3-K1-W3 Geeft persoonlijke verzorging

Omschrijving

De gespecialiseerd pedagogisch professional signaleert wanneer een kind of baby (hulp bij de) lichamelijke verzorging en/of hygiëne nodig heeft. De gespecialiseerd pedagogisch professional stemt de verzorging af op de individuele leeftijd, ontwikkeling en (specifieke) behoefte en houdt rekening met de eigenheid en/of inbreng van het kind of de baby. De gespecialiseerd pedagogisch professional legt uit wat die doet of gaat doen. De gespecialiseerd pedagogisch professional benut de persoonlijke verzorging als speel-/leersituatie en stimuleert de zelfredzaamheid en gezond gedrag door uitleg of aanwijzingen over persoonlijke verzorging en hygiëne te geven, voor te doen en (zo mogelijk) te laten oefenen. Als er bijzonderheden zijn, informeert de gespecialiseerd pedagogisch professional collega's en de ouders/verzorgers hierover, of schakelt die een andere zorgprofessional of instantie zoals een arts of jeugdzorg in.

Resultaat

Het kind of de baby heeft passende persoonlijke verzorging gekregen. Eventuele bijzonderheden zijn opgevolgd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft tijdig de benodigde verzorging;
- geeft oprechte aandacht aan het kind of de baby;
- reageert adequaat op (non-)verbale signalen;
- benut kansen om te spelen of leren effectief;
- werkt hygiënisch;
- geeft consequent het goede voorbeeld;
- werkt ergonomisch en past geschikte tiltechnieken toe;
- gaat respectvol en discreet om met lichaamscontact tijdens de persoonlijke verzorging;
- communiceert proactief en begrijpelijk met het kind of de baby;
- informeert collega's en ouders/verzorgers tijdig over eventuele bijzonderheden;
- schakelt indien nodig de juiste zorgprofessional of instantie in.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

P3-K1-W4 Voert (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten uit

Omschrijving

De gespecialiseerd pedagogisch professional begeleidt en observeert kinderen of baby's bij (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten. De gespecialiseerd pedagogisch professional legt de activiteit of het spel uit, begeleidt het proces en stimuleert deelname en onderlinge interactie. De gespecialiseerd pedagogisch professional volgt de ontwikkeling en creëert, signaleert en benut kansen om de activiteit af te stemmen op de individuele of specifieke behoefte en mogelijkheden. De gespecialiseerd pedagogisch professional biedt elk individu de ruimte om zich te ontwikkelen en stimuleert de zelfredzaamheid door te helpen bij het oefenen van vaardigheden en het omgaan met eigen of andermans beperkingen of problemen.

Resultaat

De activiteiten zijn uitgevoerd en afgestemd op de (specifieke) individuele ontwikkeling. De onderlinge interactie en de zelfredzaamheid zijn gestimuleerd.

P3-K1-W4 Voert (specifieke) ontwikkelingsgerichte activiteiten uit

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- is enthousiast en geduldig;
- geeft consequent het goede voorbeeld in veilig en gezond gedrag;
- communiceert duidelijk en begrijpelijk;
- maakt bewust contact;
- biedt passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen aan;
- observeert methodisch;
- stimuleert proactief de deelname, zelfredzaamheid en onderlinge interacties;
- speelt creatief in op spontane leermomenten en benut effectief kansen voor individuele ontwikkeling;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging;
- past pedagogische interactievaardigheden effectief toe;
- past de activiteit, het gedrag en de begeleiding adequaat en flexibel aan wanneer de situatie daarom vraagt door maatwerk te bieden.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Vakdeskundigheid toepassen, Plannen en organiseren, Omgaan met verandering en aanpassen

P3-K1-W5 Voert ontwikkelingsgerichte activiteiten uit in de voor- en/of vroegschoolse educatie

Omschrijving

De gespecialiseerd pedagogisch professional oriënteert zich op de visie, werkwijze en de concrete doelstellingen van de organisatie op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie. De gespecialiseerd pedagogisch professional verdiept zich in de doelgroep en de specifieke ondersteuningsbehoefte(n). De gespecialiseerd pedagogisch professional leest de kinderen interactief voor en speelt, praat, knutselt, zingt en/of beweegt met ze, zodat hun motoriek wordt gestimuleerd en ze nieuwe woorden, kleuren, begrippen, vormen, getallen en omgangsvormen leren. Bij interactief voorlezen gaat die voor, tijdens en na het voorlezen in gesprek over het verhaal, stelt vragen over de gebeurtenissen en de personages in het verhaal en introduceert nieuwe woorden. De gespecialiseerd pedagogisch professional stimuleert de zelfsturing en geeft de kinderen feedback. De gespecialiseerd pedagogisch professional volgt de ontwikkeling en legt informatie hierover vast in het volgsysteem. De gespecialiseerd pedagogisch professional bespreekt de ontwikkeling met de ouders/verzorgers en geeft aan hoe zij kunnen helpen bij het stimuleren ervan.

Resultaat

De activiteiten zijn uitgevoerd en afgestemd op de specifieke ondersteuningsbehoefte en de VE-doelstellingen. Ouders/verzorgers weten hoe zij de ontwikkeling kunnen stimuleren.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- is empathisch en geduldig;
- geeft consequent het goede voorbeeld in veilig en gezond gedrag;
- communiceert duidelijk en begrijpelijk;
- geeft gerichte feedback;
- stemt de activiteiten adequaat af op de specifieke ondersteuningsbehoefte;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging;
- past pedagogische interactievaardigheden effectief toe;
- legt relevante informatie over de ontwikkeling structureel en zorgvuldig vast in het volgsysteem;
- betrekt ouders/verzorgers proactief en geeft hen concrete tips.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

P3-K1-W6 Rondt activiteiten- of dagprogramma af
Omschrijving
De gespecialiseerd pedagogisch professional maakt, als dat nodig is, gebruikte middelen en materialen schoon of ruimt deze op en vult deze eventueel weer aan en zorgt dat de ruimte/locatie weer netjes is voor het volgend gebruik. Indien nodig zijn voorraden aangevuld en wordt afval gescheiden en/of afgevoerd. De gespecialiseerd pedagogisch professional draagt relevante informatie over aan collega's en/of legt het vast in het volgsysteem.
Resultaat
Het (activiteiten- of dag)programma is afgerond, relevante informatie is overgedragen en/of geregistreerd.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - gaat zorgvuldig en milieubewust om met materialen en middelen; - geeft consequent het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag; - draagt informatie over indien nodig; - handelt netjes en volgens geldende richtlijnen en procedures; - registreert relevante informatie nauwkeurig in het volgsysteem. De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

P4 Onderwijsassistent

Mbo-niveau

4

Typering van het beroep

De onderwijsassistent werkt in het (speciaal) basisonderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs, mbo, praktijkonderwijs, tweetalig onderwijs of een internationale schakelklas (ISK) met en rond leerlingen of studenten*. Ook kan de onderwijsassistent werkzaam zijn in een integraal kindcentrum of brede school waar opvang en onderwijs gecombineerd worden. De onderwijsassistent is ondersteunend en faciliterend voor docenten en/of het docententeam. De onderwijsassistent draagt bij aan de educatieve en algemene ontwikkeling van leerlingen of studenten, zoals taal, rekenen, maatschappij, cultuur, wetenschap, maar ook bewegen en creativiteit. De onderwijsassistent heeft een voorbeeldfunctie waar het gaat om positief, veilig en gezond gedrag. De onderwijsassistent helpt bij de voorbereiding en uitvoering van leeractiviteiten en ondersteunt docenten en individuele leerlingen of studenten. De onderwijsassistent kan goed samenwerken, snel schakelen tussen situaties, weet van aanpakken en is initiatiefrijk.

*met een (ontwikkelings)leeftijd vanaf 4 jaar.

Beroepsvereisten

Nee

P4-K1 Voorbereiden en uitvoeren van leeractiviteiten

Complexiteit

De onderwijsassistent werkt in een herkenbare maar wisselende omgeving, waar die verschillende werkzaamheden heeft, zoals organisatorische, begeleidende en ondersteunende taken. De complexiteit zit in de grote diversiteit aan leerlingen of studenten en hun specifieke behoefte. Het werk is wisselend en onvoorspelbaar en de werkdruk hoog; de onderwijsassistent moet flexibel zijn. Om de werkzaamheden uit te voeren heeft de onderwijsassistent brede en specialistische pedagogische en didactische kennis en sociaal-communicatieve vaardigheden nodig. Het afbreukrisico is dat er een onveilig pedagogisch klimaat ontstaat met als mogelijk gevolg een verminderd welzijn en lagere leer- en ontwikkelprestaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De onderwijsassistent heeft een assisterende, uitvoerende rol in de ondersteuning van de docent en/of het onderwijsteam. De onderwijsassistent is verantwoordelijk voor de kwaliteit en uitvoering van de eigen werkzaamheden, die vaak zelfstandig worden uitgevoerd. De onderwijsassistent werkt samen met en onder supervisie van een docent of teamleider, maar heeft geen zelfstandige verantwoordelijkheid binnen het onderwijsproces. De eindverantwoordelijkheid voor de leerresultaten ligt bij de docent.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft brede en specialistische kennis van (seksuele) diversiteit
- heeft brede en specialistische kennis van basisvaardigheden (taal, rekenen, burgerschap, 21e eeuwse vaardigheden)
- heeft brede en specialistische kennis van de doelgroepen in het funderend en middelbaar (beroeps)onderwijs en bijbehorende kenmerken
- heeft brede en specialistische kennis van de onderwijsvisie
- heeft brede en specialistische kennis van de pedagogische driehoek
- heeft brede en specialistische kennis van de verschillende soorten leerdoelen
- heeft brede en specialistische kennis van de verschillende soorten opvang en onderwijs
- heeft brede en specialistische kennis van de verschillende taken en verantwoordelijkheden in de organisatie
- heeft brede en specialistische kennis van de zes rollen van de leraar
- heeft brede en specialistische kennis van didactiek
- heeft brede en specialistische kennis van doorlopende leerlijnen
- heeft brede en specialistische kennis van groepsprocessen en groepsdynamiek
- heeft brede en specialistische kennis van het belang van (risicovol) spel voor de ontwikkeling
- heeft brede en specialistische kennis van het curriculum en lesmateriaal
- heeft brede en specialistische kennis van het vierogenprincipe
- heeft brede en specialistische kennis van inclusief onderwijs

P4-K1 Voorbereiden en uitvoeren van leeractiviteiten

- heeft brede en specialistische kennis van kennis- en streefniveaus
- heeft brede en specialistische kennis van leertheorieën
- heeft brede en specialistische kennis van onderwijstheorieën
- heeft brede en specialistische kennis van taalontwikkeling, taalstimulering, meertaligheid en taalverwerving
- heeft brede en specialistische kennis van veelvoorkomende andere ontwikkelingslijnen en bijbehorende specifieke behoeften (zoals beperking, leer- en gedragsproblematieken, neurodiversiteit, ontwikkelingsvoorsprong)
- heeft brede en specialistische kennis van veelvoorkomende vaktermen
- heeft brede en specialistische kennis van voeding, sport en bewegen in relatie tot een gezonde leefstijl
- heeft kennis van de eigen en andere culturen
- heeft kennis van het gebruik en de risico's van AI
- kan coachingsvaardigheden toepassen
- kan contextgericht pedagogisch handelen
- kan de escalatieladder toepassen
- kan duurzaamheidsprincipes toepassen in relatie tot de werkzaamheden
- kan eerste hulp verlenen
- kan ergonomisch werken
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gangbare digitale informatie- en communicatiemiddelen, -toepassingen en (volg)systemen gebruiken
- kan improviseren
- kan meertaligheidsstrategieën toepassen
- kan methodisch werken
- kan motivatietechnieken toepassen
- kan pedagogische interactievaardigheden toepassen
- kan plannen en organiseren
- kan verschillende begeleidingsstijlen toepassen
- kan verschillende werkvormen inzetten
- kan werken met doelgroepen met meervoudige uitdagingen
- kan werken met lesvoorbereidingsformulieren

P4-K1-W1 Levert een bijdrage aan de ontwikkeling van leeractiviteit(en)

Omschrijving

Op basis van specifieke leerdoelen maakt de onderwijsassistent een voorstel voor (een) leeractiviteit(en), geschikt voor een of meerdere leerlingen of studenten. De onderwijsassistent neemt hierin de specifieke ontwikkelingsbehoefte en competenties van elk individu mee. De onderwijsassistent maakt bij de leeractiviteit(en) een concrete planning met een uitwerking van de werkvorm(en), een inschatting van de benodigde tijd en praktische benodigdheden. De onderwijsassistent bespreekt het voorstel met de docent en past het aan als dat nodig is.

Resultaat

Een concreet, onderbouwd voorstel voor (een) leeractiviteit(en), afgestemd op de leerdoelen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- doet proactief een uitvoerbaar voorstel afgestemd op leerdoel en doelgroep;
- weegt verschillende alternatieven zorgvuldig af op de consequenties;
- kiest passende materialen, middelen en/of werkvormen;
- maakt een realistische planning voor de uitvoering;
- licht het voorstel duidelijk en overtuigend toe;
- onderbouwt de gemaakte keuzes helder.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Presenteren, Vakdeskundigheid toepassen, Plannen en organiseren

P4-K1-W2 Ondersteunt bij de organisatie en uitvoering van leeractiviteit(en)

Omschrijving

De onderwijsassistent voert samen met collega('s) en op basis van het lesprogramma en de leerdoelen (een onderdeel van) de leeractiviteit(en) uit. De onderwijsassistent zet lesmateriaal klaar en begeleidt en observeert de leerlingen of studenten tijdens de leeractiviteit. De onderwijsassistent geeft instructies en uitleg, enthousiasmeert iedereen om mee te doen, spreekt ze aan op onveilig of ongewenst gedrag, beloont gewenst gedrag, biedt hulp waar nodig, speelt in op de individuele (ondersteunings)behoeften en stimuleert waar mogelijk translanguaging. De onderwijsassistent signaleert mogelijke verbeterpunten voor de uitvoering en eventuele bijzonderheden.

Resultaat

De leeractiviteit is uitgevoerd volgens planning.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft duidelijke uitleg en instructies;
- stelt consequent controlevragen om te checken of de uitleg begrepen is;
- voert de activiteit in een passend tempo uit;
- is enthousiast en geeft consequent het goede voorbeeld in gezond en veilig gedrag;
- is alert op de veiligheid van zichzelf en anderen;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging;
- handelt adequaat;
- speelt flexibel in op individuele behoeften.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen

P4-K1-W3 Begeleidt leerlingen of studenten met specifieke leervragen

Omschrijving

De onderwijsassistent helpt individuele of kleine groepjes leerlingen of studenten die dat nodig hebben. De onderwijsassistent helpt bij studievaardigheden zoals het plannen van het leren en huiswerk. De onderwijsassistent geeft (extra) uitleg over de lesstof en begeleidt bij het zelfstandig werken of het maken van opdrachten of projecten. De onderwijsassistent geeft extra ondersteuning aan leerlingen of studenten die moeite hebben met de stof, of biedt juist extra uitdaging aan snelle leerlingen of studenten. De onderwijsassistent observeert en monitort het gedrag en de ontwikkeling van de leerlingen of studenten en koppelt dit terug aan de docent.

Resultaat

De leerlingen of studenten zijn passend begeleid en informatie over de ontwikkeling is teruggekoppeld aan de docent.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- is geduldig en empathisch;
- geeft duidelijke uitleg en instructies;
- toont in het bijzijn van leerlingen of studenten het goede voorbeeld met gezond, veilig en positief gedrag;
- stelt consequent controlevragen om te checken of de uitleg begrepen is;
- is enthousiast en geeft consequent het goede voorbeeld in gezond en veilig gedrag;
- geeft bewust ruimte aan regionale taalvariaties, thuistalen en translanguaging.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Omgaan met verandering en aanpassen

P4-K1-W4 Rondt leeractiviteit(en) af
Omschrijving
De onderwijsassistent sluit de leeractiviteit af samen met de leerlingen of studenten. De onderwijsassistent maakt, als dat nodig is, gebruikte middelen en materialen schoon of ruimt deze op en zorgt dat de ruimte/locatie weer netjes is voor het volgend gebruik. De onderwijsassistent scheidt en voert afval af of zorgt voor hergebruik en vult zo nodig spullen aan. De onderwijsassistent geeft een terugkoppeling over het verloop van de leeractiviteit(en) en eventuele bijzonderheden aan de docent.
Resultaat
De leeractiviteit is afgerond en eventuele bijzonderheden zijn teruggekoppeld aan de docent.
Gedrag
De beginnend beroepsbeoefenaar: - betrekt de leerlingen of studenten actief bij de afronding; - werkt netjes en met tempo; - geeft consequent het goede voorbeeld in veilig, gezond en duurzaam gedrag. De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen